

Előfizetési árak:

Egész évre	-----	12 frt.
Félévre	-----	6 "
Negyedévre	-----	3 "
Egy héra	-----	1 "
— Egyes szám 4 kr. —		

Kiadóhivatal:
 Pleits Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybecskerek, Uti-utca 276. sz.,
 hová az előfizetések és a lap
 megrendeléseire vonatkozó felma-
 lamlások intézendők.

TORONTÁL

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztési iroda:

Nagy-Becskerek,
 Zápolya-utca 1-86 szám,
 hová a lap szerelmi részét, illető
 minden közlemény intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
 Azonkívül az összes hirdetési
 irodákban.

Megjelenik mindennap,
 vasár- és ünnepnapok
 kivételével.

A negyedik ülészak.

Nagybecskerek, április 2.

A főrendiház fekete seregének jóvoltából az országgyűlés lefolyt ülészakának nyereség- és veszteségmérlegében nem számolhatunk ugyan le végképen az egyházpolitikai reformokkal, mint kész törvényhozási alkotással, hanem azért nagy tévedés volna azt hinni, hogy e nagy mű befejezésének átvitele az új ülészakba hátráltató vagy lankasztó hatással lenne a szabadelvű kormányra és pártjának munkaképességére.

A klerikálisok intranzigens nyakasága sajnálatos, de korántsem kétségbejítő jelenség.

Mindössze a reformmű egy részének végrehajtási időszakát el kellett odáznia. A hátralevő javaslatok az utat a parlament két háza közt még egyszer, vagy akár még többször tehetik meg, a nélkül, hogy azért megtörve vagy akár csak megfogva is kerüljenek végre a modern magyar álladalom corpus juris-ába.

De még a főrendiházon kívül ország-szerte emelni óhajtott akadályok is olyanok, hogy legfőlegbb edzeni fogják, de legkevésbé sem gyöngíteni a szabadelvű politika intézőit. Hogy csak két dolgot említsünk: a nyitrai választásból folyólag a képviselőházban rendezett műbotrány és fiókobstrukció néhány napi részegséget az egész ország józan elemeinek mély felháborodásával szemben csakhamar oly keserű kiábrándulás követte, mely a többséget arra képesítette, hogy egy fenyegető újabb Kossuth-ügynek hallatlan rövid idő alatt kivegye a méregfogát.

Sőt tovább megyünk és kerekén ki-mondjuk, hogy a parlamentben az utolsó időben lábrakapott egész fegyelmetlenség és nagyfokú elzüllesztés is nem éppen

örvendetes jelenség ugyan, de igenis olyan, amely jobb, egészséges viszonyokkal biztatja a higgadt szemlélt.

A magyar politika a lefolyt ülészak alatt egy nagyreményű új korszak fejlődési betegségeit élte át. Ez ülészak átmenet volt egy még erőteljesebb jövő felé. A parlamenti pártviszonyok oly át-alakulási proccszuszon mentek keresztül, mely néhányszor lázserű tüneteket idé-zett ugyan elő, de eredményében csak biztatólag hathat. Az egyházpolitikai küz-delmeknek ha más üdvös sikerei nem lettek volna, már azért is korszakotalkotó jelentőségük, mert szétválasztották a pár-tok zagyvalékát természetes elemeire. A maradiság szentül küzdeni fog a sza-badelvű haladás ellen és pedig nyílt sisakkal, határozottan elkülönített két tá-borban, amint ezt egyebütt, a nyugati országok parlamentjeiben, már régóta szemlélhetjük. És el fog ez által lassan-ként tűnni a sok közjogi és más meddő herczehurca, mely már annyiszor állta útját a tetters reformhaladásnak.

A „második honalapítás“ a liberális egyházpolitikai alkotásokon felül még há-rom nagy törvényhozási művet tételez fel: a közigazgatási reformot, a nem-zetiségi „kérdés“ kérdéses mivoltá-nak megszüntetését és a gazdasági feladatok megoldását. A szabadelvű kormány mind ezeket megfogja oldani. Teheti pedig azt a Bánffy-kabinet, mert megvan neki hozzá a parlamentben és az országban egyaránt a híven ragaszkodó, kitartó többség, a jóakarát, a tehetség, a tapintat és — amit első helyen illet volna megemlitenünk — királynak minden kétséget kizáró bizalma.

Ha mindez az új ülészakban mellet-tünk — ki akkor ellenünk?!

HIREK.

Tájékoztató

Április 4. Megyei rk. közgyűlés.
 Április 5. Turolla Emma hangversenye.
 Április 8. A közigazgatási bizottság ülése.
 Május 16-19. Országos vásár.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van
 nők részére kedden és pénteken délután.

— **Állami segély.** Wlassics Gyula val-lás- és közoktatásügyi miniszter Joanovics Emilia farkasdi gör. kel. szerb lelkészövegy-nek 30 frtnyi államségélyt engedélyezett.

— **A felsőmuzslyai templom.** A Felső-muzslyán építendő r. kath. templom költsé-geire újabban a 45. sz. gyűjtőíven 1 frt, az 53. sz. gyűjtőíven 3 frt folyt be.

— **Több torontálmegyeli község figyel-mébe.** Ismételen előfordul, hogy egyes közsé-gek a háziipar egyesület tagsági díja címén a „Torontálmegyeli takaréks és hitelbankhoz“ pénzt küldenek be. Ez uton is figyelmeztetjük tehát a községi előjárókat, hogy a háziipar egyesület 1894-ik év végén megszűnt.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatás-ügyi miniszter Baitz János német-szent-mihályi állami elemi iskolai tanítót eddigi minőségében a lajosfalvai állami elemi iskolához helyezte át.

— **Tudori felavatás.** Dr. Vinczehidy Erő m. aljegyzőt a napokban avatták fel a budapesti tud. egyetemen a jogtudományok tudorának.

— **Egy művész drámája.** Tragikus sors ért utól tegnap egy osztrák származású fiatal párisi művészt. Perwein Antal a múlt évben ment Párisba tanulmányok céljából. A nagy világvárosban, a hol anyai ezrea szenvedik a legnagyobb nyomort, ő is nyomorba jutott, s e fölött való elkeseredésében szengázzal akarta magát megmérgezni. Megmentették és kórházba szállították. Tegnap, a mikor a kórházból elbo-csátották, a szerencsétlen művész megtévelyodott és mint dühöngő örltet vitték egy tébolydába. Allapota reménytelen.

— **A Tisza áradása.** A titeli öböl vidé-kéről a Tisza lassu, de folytonos növekedését jelzik a legújabb hírek. A nagybecskereki

A „TORONTÁL“ TÁRCZÁJA.

A gentleman.

Irta: Cyprián.

A pisztoly meg volt töltve és ott hevert előtte az íróasztalon. Minden megirt levelet alája dugott, hogy szét ne szórja az ablakon besivító hűvös őszi szél és jól eső czinizmussal gondolta el, mint fog az az élettelen szerszám egy időre fekete fátolt borítani egynehány ember vidám, gondtalan napjaira.

Alig sajnálta őket. Megérett a gyümölcs, hát le fog hullani. Kissé talán korán érett meg, hanem az idővel sosem lehet eléggé tisztába jönni. Repült előre. Két év elég volt, hogy utolérje a szegény, de hevesvérű tisztek gyakori sorsa. A léha kompanya szívósan fonta körül a maga büzös, csábító légtöréssel s a könnyűvérű leányok fizetett szerelme rohamosan, szinte lázas gyorsasággal ragadta előre a meredek uton, honnan visszatérni sem nem lehet, sem nem szabad. Es nem is fog. Megáll és álltában szilárdul és bátran és gondolat, vágy nélkül ü-tazik át a megsemmisülésbe.

Lepecsételte az utolsó levelet is. Meg volt elégedve. Az íráson semmi nyoma a félelem-nek, a betűk szabályosan sorakoznak, a tartalom nyugodt, rövid, katonás. Egy és ugyanaz. El fog pusztulni, mivelhogy nincs eszköze a további élethez. Es boldog minden hi-elező a ki szegény hadnagyokra bizza a pénzét. Sorba maga elé rakta a leveleket s még egyszer át-nézte a czimzést. Egy kicsit eméltázott, a mint megakadt szeme az utolón: Mariska bugom-

nak. Es látta a kis szőke leányt tőden, gond-talanul, első szerelmének bájos ragyogásával arczán; — a lakodalmát hátra veti pár hónap-pal, hanem azután annál szebben fog ragyogni rájuk az élet. Az az élet, a melyben neki sosem volt része. Es tiszta mámorukban el fogják feledni őt és szerelmük nagy ereje el fogja őzni a léha testvér kísértő árnyék t. Össze-borzongott és felvette a revolvert. Azután eszébe jutott, hogy kis huga a szomszéd szobában talán a stafírungján dolgozik és beleszövi fényes ál-mait a puha vászonba, a színes, ragyogó selyembe. Ugy képzelte, hogy el kellene mennie innen, hogy kegyetlenség, utolsón, meg sem bocsátható kegyetlenség egy ártatlan szív közelében löni magába a halálos golyót.

Föl alá járt a szobában és kinézett az ab-lakon. Minden a régi. Valamivel sötétebb az utca, de a házak ugyanazok, az ablakok üre-sen bámulnak s az emberek a földet nézve jár-nak ke'nek. Valami sorvasztó unalmat érzett és örlött, hogy mindez pár percz múlva eltűnik mult lesz. Bántotta, hogy a hugára gondolt, hogy itt van mellette, hogy az is szívja azt a levegőt, mely ránézve halál és utálat.

Halk, felénk kopogás hallatszott az ajtón s mindjárt rá megátta a huga szép, fiatal ar-czát. Halavány volt és kék szeme zavarodottan tapadt az íróasztalon szerteszét heverő levelekre és a fényes csövű revolverre. Pár lépést tett előre és valami belső küzködés látszott rajta. Majd erőt vett magán s bátran nézett a bátyja szeme közé:

— Ákos, mit akartál?

A gyerekes finom hangban csodálatos erő volt. A hadnagy lehajtotta fejét s egy pillana tig nem felelt. Mintha megbénuít volna a nyelve

és izmait mintha elszibbasztaná a titkolt vad igazsága és bűnének tudata. Megfeledezett a levelekről s mikor felemelte fejét, látta, a mint huga az íróasztalon sorra nézegeti a czimeket.

— Ez az enyém, mondta tájadalmas, tompa hangon, — ez az enyém. Megnézem, mit írtál nekem, — azután majd beszélünk.

A hadnagy engedte. A leány remegve tépte föl a borítékot és halkán, szagztatottan olvasta a czinikus szavakat: Kedves hugom! El fogok pusztulni, mivelhogy nincs eszközőm a további élethez. Ellenállni nem akarok, mert sohaem próbáltam, megállni már nem lehet. A mi folt a nevemen marad, ne lassa meg azt a te jó szí-v-d. Ne gondolj rám sokat, hanem szeress és vi-gyázz a főhadnagynadra, a ki boldog ember és sokkal szolidább vérű, mint a te volt bátyád.

Az utolsó sornál elsuklott a szava és ar-czát rászoritotta a papírra. A hadnagy odament hozzá és megindultan simogatta gondör szőke haját. Rájött, hogy csakugyan kár volt itthon maradnia. Ez a sirás megrontja utolsó óráját, esetleg el is halasztja. Pedig most már, ezután minden percz kinszenvedés és csak a bűnhődést teszi súlyosabbá. Hang nélkül állt a leány ol-dalánál, a szeme rátévedt a papírra és keze érezte huga halántékának lázas lüktetését.

— Nyugodj meg Mariska, nyugodj meg, — ismételtette csendesén. — Boldogabbak lesztek, ha nem vagyok a hátatok mögött. Csupa gond voltam mindig. Gond, teher s egy kis időre — a mi következik — szegény is. De nemsokára vége.

— Vége — hagyta rá a leány — vége, hanem te nem tudod, mi következik és én sem tudom, senki sem tudja. Mit tétél, — mit akartál?

ármentesítő társulat ezeknek következtében Elemértől le Titelig sennan Ecskáiig mindenütt serényen dolgoztak a töltések jókarban tartásán és részben emelésén.

— **Gyilkos földbirtokos.** Megdöbbentő gyilkosságról értesít bennünket kulai levelezőnk. A gyilkos Schlagetter Bálint, ki apósával Schlagetter Nádorral kiment pusztájára, ahol szöváltásba elegyedett egyik béresével. Vitakozás közben Schlagetter Bálint annyira felhevült, hogy arcul ütötte a bérest. A béres erre birkózni kezdett gazdájával, letépte és megölte azt. Schlagetter Bálint a birkózás közben egyszerre felülkerekedett, felkapott egy dorongot és úgy föbe csapta vele a bérest, hogy az szörnyen halt. A csendőrség Schlagettert már letartóztatta.

— **A Turolla est.** Örvendetes szenzációt idézett elő a nagybecskereki műbarátok körében az a hír, hogy Turolla Emma kamaranékesnő, a világ majdnem összes számottevő műintézetin tüneményes sikerrel vendégszerepelt kitűnő művész, Magyarország nagyobb vidéki városait felolvasó körúbjában Nagybecskerekre is eljön és hangversenyt tart. Alkalmunk volt már egy ízben számot adni arról a mélyreható, intenzív érdeklődésről, amely a művészre e hónap 5-iki, pénteki hangversenyfellepte iránt mindenfelé nyilvánul. Azóta, hogy ezt konstatáltuk, valóságos rendkívüli arányokat öltött a közérdeklődés: a Turolla estély Nagybecskerek összes műbarátait egy táborba egyesítve látandja maga előtt. Maga a hangverseny időközben két számmal bővült: a falragaszokon és e lap hasábjain közölt műsor számai a művész impresariójának távirati uton érkezett értesítése szerint kettővel megnövekedtek. Szerdán, e hónap 3-án Turolla Emma Temesvárott hangversenyez, 4-iken reggel pedig már ideérkezik, hogy az itteni hangverseny előtt egy napot pihenessen. Jegyek a hangversenyre korlátolt számban a Mangold féle könyvke reskedésben kaphatók.

— **A pápa humora.** A Vatikánban XIII. Leo egy szelimes mondása forog most szájon. Egy előkelő francia urhölgy a napokban, amikor audiencián volt a pápánál, túlaradozó szavakban mondott köszönetet a szentatyának, hogy meggyógyította. Mikor a pápa csodálkozva kérdezte, miként történhetett ez, azt felelte, hogy szerencsés volt megszerezni egyet azokból a harisnyákból, melyeket a pápa hordott, s azóta megszabadult köszvényes fájdalmaitól, mely miatt járnai sem tudott. A pápa erre nevetve következően felelt:

— Látja asszonyom, akkor maga szerencsésebb mint én, mert én naponként kettőt is vislek harisnyáimból, mégis alig tudok járni.

— **A T. A. C. házi viadala.** A Torontáli Athletikai Club házi viadala, a mely már egy ízben elhalasztott, e hónap 7-iken,

vasárnap délután hat órákor megy végbe a polgári iskola tornatermében. Az előre váltott jegyek ezúttal is megtartják érvényüket. A viadalt, amelynek műsorát már közöltük volt, egy három tagu versenybíróóság ellenőrzi, amelynek Rónay Jenő főispán elnöklete alatt br. Feilitzsch Berthold tb. m. főjegyző és Talapkovits Vazul kir. pénzügyigazgató a tagjai.

— **A petrovoszellói tragédia utójátéka.** Popovits Pántó, petrovoszellói gör. kel. plebános, a kit felsőbb hatósága Petrovics odaváló tanítónő öngyilkosságba kergettetésében való bűnrészeség miatt tudvalevően felfüggesztett állásától, nem akarta átadni hivatalát az e célból kiküldött közegeknek. A felettes egyházi hatóság Borota Jován óbecsei esperest küldte ki, hogy Jelcsits Joán óbecsei káplánt a hivatalba bevezesse. Az esperes meg is jelent Popovicsnál a felszólította őt, hogy adja át a hivatalát. Popovics azonban kerekén kijelentette, hogy ő ártatlan s a mig lelkiismeretét tisztának tudja, nem tűr meg helyettesítést plébániáján, csakis a karhatalomnak fog engedni. Az esperes kénytelen volt eredmény nélkül visszatérni. A fölöttes egyházi hatóság meg nem intézkedett ebben az ügyben, de már Popovics is, Borota is megtették jelentésüket.

— **Fürdőügyi kongresszus.** Budapestről írják: A balneológusok országos kongresszusa tegnap vette kezdetét. A kongresszus előtt az országos balneológiai egyesület megtartotta évi közgyűlését, melyen bejelentették, hogy a kiállításra külön balneológiai pavillont állítanak fel, melyre a tagok már eddig közel tízenyolcz ezer forintot irtak alá. A tisztikart újból megválasztották, azután a kongresszus megkezdte dr. Bókay Arpád elnökségével tanácskozását. Legelőbb dr. Pap Samu orsz. képviselő, fürdőorvos értekezett az ásványvizek forgalmának megadóztatásáról. Felkerik a minisztert, hogy az ásványvizeket ne vonják városi fogyasztási illeték alá. Utána dr. Bosányi Béla volt nagybecskereki orvos, most a Lukácsfürdő orvosa, a budapesti ásványvizek gyógyászati és közgazdasági értékéről tartott előadást. Budapest a fürdők városa lehetne, azonban nagyjértékű meleg forrásai mindinkább csak tisztasági fürdőkké válnak és gyógyító erejük csökkenni kezd. Vidékről jönnek ugyan betegek, a fővárosiak azonban inkább máshova mennek, a külföld meg epenem ismeri a budapesti fürdőket. Pedig oly bővizűek és melegek, hogy annyi viz felmelegítésére 100.000 métermazsa közén kellene, ha mesterséges fürdőkre szorulna a főváros. Az előadó Aachen mintájára fürdőbizottság alakítását javasolja a fővárosnak és a kormányoknak. Tauffer Vilmos orvostanár szívesen megígéri az igazgatóválasztmány pártfogását s egyben felkéri az előadót, hogy konkrét terveket mutasson be.

— **x - Figyelmeztetjük lapunk t. olvasóit,** különösen a földbirtokosokat a Budapesti székely Magyar országos központi takarékpénztárnak mai számunkban közzétett hirdményér.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése április 2-án.)

Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai alakuló ülésén Berzeviczy Albertet és Darányi Ignácot alelnököknek, gróf Eszterházy Kálmánt, Hévízy Jánost, Illyés Bálintot, Josipovich Bélát, Molnár Antalt, Schöber Ernőt és Balog Gézárt jegyzőkné és Csávossy Bélát házagnak választották. Ugyancsak ma történt meg az osztályokba sorsolás is.

Dinamit a Hentzi-szobron.

Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az elmúlt éjjel tizenkét ókor elegans, sárgafelöltés fiatal ember dinamitot tett a Hentzi-szoborra s a kanczókat meggyújtotta, majd zsebkezdőjét arca elé tartva siető léptekkel távozott a Krisztina városba vezető lépcsőn. Három negyed egy órákor siketítő dörrenés rázkódtatta meg a levegőt: a dinamit felrobbant s a robbanas ereje oly nagy volt, hogy a József főherceg s a miniszterelnökség palotája, meg a környék házainak az összes ablakait bezúzta. Betörték az udvari lovarda és istálló ablakai is. A fővárosban ágyulóvésnek hitték a robbanást, amely a Hentzi-szobron magán csak jelentéktelen sérülést ejtett. A honvédelmi miniszterium palotája, amelynek közvetlen közelségében a szobor áll, sértetlen maradt. A szobor előtt csakhamar nagy közönség torlódt össze, amelyet azonban Sélley főkapitány rendőrökkel eltávolított, mert új robbanástól tartott.

Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A robbanas után egy rendőr a József főherceg palotája déli szögletén látta befordulni a merénylőt. Üldözöbe vette és csakhamar csatlakozott hozzá két pénzügyőr is, akik kivont karddal vették üzőbe a tovasiető alakot. A várhegy műs

Mit tettem?

Levette kezét a leány fejéről és pár lépést tett hátra felé. Sötét pir szállt fel arcára és valahogyan azt érezte, hogy meg kell győznie a hűgát. El kell mondania mindent, hogy a leány itéljen. Es szinte jól esett a gondolat, hogy meghajítja fejét egyszer életében egy tiszta, becsületes szív igazságos ítélete alatt. Meghajítja és kevesebb lesz a vád és könnyebb a vég.

— Elmondom neked, Mariskám, mit tettem. Ugy is megtudnátok, így jobb. Váltóim vannak, a mikhez te nem értesz és kártyaadóság, a miről hallhattál valamit. Pénz nincs — s a rangom ilyen elégtételt kíván. Szegényben és becselenségben nem lehet élni. El vagyok határozva és könnyűnek találom az utat a másvilágra. Oda nem kell költség, itt tömérdek.

A leány lassan letörülte könnyeit. Szép fehér arcán vonaglottak az izmok és szeme nedvesen tündöklött. A bátyja szavai élesen, kinzóban fúdtak agyába és a múlt és a jövő tünérboldogsága belevegyült a jelen emésző sötét ségibe. Egy gondolat vibrált agyvelejében. Egy gondolat, a mi a szívéből jött s a mitől összeborzongott, mint mikor gyermekkorában sötét kamrába zárta az anyja. Hanem más ut nincs és kötelessége rálépni arra az egyre, mely megmenti mindnyájukat az örök gyásztól.

Főlemelkedett helyéről és azt mondta:

— Kegyetlen vagy Akos és igazságtalan. Nem gondolsz ránk, pedig a mi életünk egy a tieddel. A min segíteni lehet, az nem veszett el.

— Segíteni lehet? Ne beszélj kérlek.

— Igen, lehet. Pénzed nincs, de nekünk van, — nekem van.

— Neked, — neked?

— Nekem, — a hozományom, Huszezer forint. Apa rakta félre s most ennyi van. Azt hiszem, nem több az adósságod.

A mig ezeket mondta, elhalványult és el-

fordította fejét ki az ablak felé. A hadnagy merőn bámult maga elé és érezte, hogy az elfojtott életosztón csodálatos erővel tör utat magának az affektált üres nyugalmon keresztül. Huszezer forint! Az élet újra ott ragyogott előtte, — a tragédiának vége, kezdődik valami új, — talán tisztább annál, a mi háta mögött van, de valami jobb, kellemesebb, hogy egyszer már megcsapta a halál hideg szele. A felújuló gyágak varázsa megakasztotta gondolatmenetet. Egy pillanatig gyönyörködött abban a friss verő fényben, mely melegen és életön özönlötte körül zsebádt tagjait. Azután lehajította fejét és a lehetetlenség fásult csüggettsége újra csak homályt borított mindenre. Nem lehet. A hűga hozománya! Becstelenségnek köszönje az életet! Nem lehet. Szinte érezte az áldozat nagyságát, a kint, melyet minden szó ott hagyott a hűga boldog szívében és a nagy szeretet, a minek melege szétáradt a kis szobában, a szegénynek és bánatnak késő pirját hajította fel arcába. Megfogta a fehér, puha kezét és ajkához emelte.

— Köszönöm Mariskám, — te nagyon jó vagy. De mi lenne belőled, ha eltogadnám. Eppen most, mikor a boldogság küszöbén vagy.

— Hát a hozományomért vesznek el? Vagy szeret, vagy nem. Jobb azt előbb megtudni. Es te vagy nekünk a legelső. En azért élek.

Az utolsó szavakat akadozva ejtette ki. Mert tudta, sötét, keserű biztossággal tudta, hogy minden szava hazugság. Az ő boldogsága a pénzről függ. A főhadnagy szegény es ha nincs keuczió, örökre szétválnak utjaik. Sívár pusztaságot látott maga előtt, de a melyen szelid fény sugárzott keresztül és lelki nyugalom és a szív bekeje, mely ugy is örökre hiányzanék boldogságából. A hadnagy is sejtett valamit. Megpróbált határozottan gondolkozni, de nem volt képes. Atugorva a védő órát, ugy

rémlett, hogy nem tud már többé belemerülni a halálos töprenkedésbe és mintha csakugyan kötelessége volna a leánynak megmenteni őt. A leányszív könnyen felejt, hanem az elpusztult élet soha többé vissza nem jön. A szokatlan ellágyulásban valami hozzá nem illő nevetésgest talált es a jövő, mely becsületét is megmenti, szines álmokkal izgatta fantáziáját. Megcsókolta a hűgát és nyugodt hangon — mintha nagyleküségét gyakorolná — mondta:

— Jól van. Nem akarom megrontani a kedvedet és elfogadom, a mit felajánlsz. Az élet ugyan rám nézve nem sokat ér, hanem a ti nyugalmatok igen. Beszéljünk az öreggel.

Az öreg alatt apját értette es mintha semmi sem történt volna, derült arccal tépte szét a megirt leveleket. A papirdarabokat kiszórta az utcára a hol ősi napfény jászott a sárgára meszelt barátságos házakon es ragyogó szemü aszonyok mosolyogtak fel rá . . .

. . . Masnap a kapitány megveregette Gedeő hadnagy vállát.

— Hadnagy ur, szeretem a gentleman tiszteket. Megvallom, hogy sokat szntogtak önöröl, de én meg voltam győződve, hogy gentleman, a ki vagy szavának áll, vagy agyonlóvi magát. Ön peritekt gentleman!

A hadnagy mosolyogva, némi öntelt szerénységgel szautált es mikor el akart menni, a kapitány még egyszer visszahívta:

— Igaz, — Elek főhadnagy áttéteti magát. Azt mondta, semmi sem lesz az esküvőből, hát nem akar a Mariska közelében élni. Azt hiszem, — tette hozzá mosolyogva, — azt hiszem, összekaptak valamin, hanem majd kibékülnek. A főhadnagy derek ember, hanem izé — egy kicsit olyan mulya!

Nevetve ment odább, a hadnagy pedig valahogyan keserűnek érezte a cigarettje füstjét.

oldalán azonban az üldözők nyomát vesztették a merénylőnek. A robbanást a miniszterelnökségi palotában Bánffy Dezső báró miniszterelnök is hallotta, akinek hálószobája ablakai is bezúzódtak. Rögtön felkelt s ezután egész reggelig ébren volt, folyton jelentést tértve magának az ügyről.

Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A merénylőt Széless Adorján, az Olvasd szerkesztője személyében ma reggel elfogták.

Áradások mindenfelé.

Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Sopronból telegrafálják: Tegnap óta a Répce erős esőzésektől megdagadva több helyen áttörte a gátat. A kapuvári járásban ujabban is igen sok földet elborított. Guary Béla főszolgabíró Keleti mérnökkel a veszély színhelyén van. Kapuvár község a folyton emelkedő veszély láttára ma sürgönyben kérte az alispánt, hogy eszközölje ki a kereskedelmi miniszteriumban szakértő kiküldését.

Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Vácáról telegrafálják: A Duna napok óta 30, 20 és két nap óta 15–15 centimétert áradt, úgy hogy ma elérte az 575 centiméternyi magasságot, mi által Vác alsóvárosa ki van téve az árvízveszedelemnek. Nemcsak dunamenti földeiket és kerteiket borította el az ár, hanem a házak környékét is nyaldossa. Jóval nagyobb azonban a veszedelem az átellenben lévő szentendrei szigeten. Itt Tótfalu község új ültetési szőlői nagyrészen viz alatt állanak, mi az ültetők minden eddigi fáradságát tönkre teszi. Viz alatt vannak továbbá szántóföldek is. Pócsamegyerén pedig nemcsak a határ került víz alá, hanem a falu is és az utcákon csónakokkal közlekednek. Szerencsére a pócsamegyeriek számot vetvén az árvízveszedelemmel, házaikat kőből építik. Hogy az árvíz eddig mennyi kárt okozott, egyelőre meg nem állapítható. A víz folyton tartó emelkedése következtében a veszedelem nőttön nő. A Vácznál levő kisebb dunai szigetek szintén teljesen viz alatt vannak és csak a magasabban kiálló fák jelölik helyüket.

Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Győről telegrafálják, hogy az ottani hatóság a fenyegető árvízveszély miatt az előadásokat a színházban beszüntette, annál is inkább, mert a színpad egyes részei már viz alatt vannak. Bokodi társulata a legjobb szezon közepén kenyér nélkül maradt.

Egy bankház sajtópanasz.

Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Börzsekörökben sokat beszéltek mostanában egy hírlapi közleményről, mely a Magyar Tőzsdei Közlönyben jelent meg s erős támadást intéz a fővárosi Koritz Antal és társa banküzlet és annak tulajdonosa, Havas Antal József ellen. A cikk a tőzsde vásárgáról beszél s ennek során foglalkozik Havassal, akiről elmondja, hogy pályáját azon kezdte, hogy s épnymású értéktelen részleteknek eredeti sorsjegyekként való eladásával tette, mint házaló ügynök, „bizonytalanná” az országot. Majd mikor nevének megmagyarosítása után banküzlete virágosni kezdett, hamis árfolyamszámításokkal százezrekre rugó hasznot húzott s utóbb egy esetben, amikor büntető feljelentést is tettek ellene, egy millió forintra tehető csalást követett el, azután pedig Zsigmond nevű testvérét az öngyilkosságba kergette. Végül még azal vádolja Havast, hogy mint Osztrák-magyar takarékbank kis részletfizetőket tont be, holott ilyen intézet sem Budapesten, sem a fővárosok felülmúlhatatlan Bécsben és Berlinben soha nem volt. Havasnak, mint a Koritz és társa cég tulajdonosának nevében Visontai Soma dr. sajtóügyi feljelentést tett a nevezett lap ellen, melynek cikkiróját rágalmasz címén kéri megbüntetni. A sajtóügyi vizsgálóbíró már megtette a lépéseket arra, hogy a szerző nevét hozzá bejelentsék.

A vigszínház.

Budapest, április 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A vigszínház építkezésére és a szükséges utczarendezésre vonatkozó hivatalos mérnöki kitérők tegnap történtek meg.

A Magyar vigszínház részvénytársaság és a színházi bérletársaság képviselőiben megjelentek dr. Wagner Géza, gróf Keglevich István, dr. Váradi Antal, dr. Széchi Ferenc és Faludi Gábor, akik a telket Havel Lipót építkezési vállalkozónak nyomban rendelkezésére bocsátják. A földmunkák haladéktalanul fogamatba vétettek.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájler Lajos.
Helyettes szerkesztő: Kabos Bertalan.

Hirdetések.

605. szám 1895.

A központi főszolgabírótól.

Pályázat.

A n. eleméri körállatorvosi állás Német-Elementer szék helyi lemondás folytán újból betöltendő lévén, a választás folyó évi április hó 27-én délután 2 órakor Német-Elementer községében fog megtartani.

Az évi fizetés 400 forint és a szabályrendeletileg megállapított díjak.

A körhöz tartozik: Német-Elementer, Szerb-Elementer, Szerb-Aradác, Tót-Aradác, Magyar-Szent-Mihály, Jankahid és Tarras község.

Felhívtnak a pályázók, kik a magyar, német, szerb, tót és román nyelvet szóval, előbbi kettőt írásban is bírják, hogy felszerelt folyamódványaikat a választást megelőző napig alólirotnál benyujtsák.

Kelt Nagybecskereken, 1895. márczius hó 21-én.

Bakalovich Agoston,
főszolgabíró.

(269-32)

313. szám 1895.

A központi főszolgabírótól.

Pályázat.

Lázárföld szék helyi szervezett lázárföldi körállatorvosi állás betöltésére, a választás folyó évi április 26-án délután 3 órára Lázárföld községében kitérők.

A körhöz tartozik: Lázárföld, Zsigmondfalva, Eneasztháza, Klekk, Katalinfalva és Bótos község; az évi fizetés 400 forint és a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak.

Felhívtnak a pályázók, a kik a magyar, német és szerb nyelvet szóval, előbbi kettőt írásban is bírják, hogy felszerelt folyamódványaikat a választást megelőző napig alólirotnál benyujtsák.

Kelt Nagybecskereken, 1895. márczius hó 21-én.

Bakalovich Agoston,
főszolgabíró.

(270-32)

311. szám 1895.

A központi főszolgabírótól.

Pályázat.

Perlasz szék helyi szervezett perlaszi községi körállatorvosi állás betöltésére a választás folyó évi április 24-én reggel 9 órára Perlasz községében kitérők.

A körhöz tartozik: Perlasz, Rudolfsgnad, Orlovát, Rom. Écska, N. Écska, Lukácsfalva, T.-Erzsébetlak és Farkasd község.

Az évi fizetés 400 forint és a szabályrendeletileg megállapított díjak.

Felhívtnak a pályázók, a kik a magyar, német, szerb, román és tót nyelvet szóval, előbbi kettőt írásban is bírják, hogy felszerelt folyamódványaikat a választást megelőző napig alólirotnál benyujtsák.

Kelt Nagybecskereken, 1895. márczius hó 21-én.

Bakalovich Agoston,
főszolgabíró.

(267-32)

Hirdetések

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

Rizs-eladás.

Gróf Karátsonyi Jenő tulajdonát képező temes-topolyai rizstelep intézősége részéről közhírré tétetik, hogy a Magyarországon termelt rizs, mely kitűnő minőségű fogva, több kiállításon a kül- és belföldi rizsekkel szemben versenyképessége által mindig a legelső díjakkal lett kitüntetve, következő árak mellett adatik el és pedig:

az I. osztályu 20 forint,
a II. „ 16 forintjával

métermázsáját számítva, a dettai vasut-állomáshoz franco szállítva;
5 kilogrammos postacsomagokban a vételárnak előleges beküldése mellett franco postával

az I. osztályu 1 forint 50 krért,
a II. „ 1 forint 30 krért.

Postai utánvét mellett minden 5 kilogrammos csomag 6 krajczárral drágább.

Megrendeléseket elfogad:

Gróf Karátsonyi Jenő

temes-topolyai rizstelep intézősége

Temes Topolyán, u. p. Denta, vasuti állomás Denta.

(242-33)

MAGYAR ORSZÁGOS KÖZPONTI TAKARÉKPÉNZTÁR

Budapesten, Deák Ferencz-utca 7. sz.

engedélyez

törlesztéses jelzálogkölcsonöket földbirtokokra

a kimutatott földadó vagy becslés alapján

Feltételek: 50 éves törlesztésre évenként 100 forint kölcsön után 5 forint 35 kr, kisebb kölcsönöknél 5 forint 45 kr

mely évi részletekben kamat- és tőketörlesztés foglaltatik.

Kölcsönkérvényekhez a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv hitelesített alakban csatolandók.

A legkisebb engedélyezhető kölcsön 1000 forint.

(281-61)

A katalinfalvi községi takarékpénztár

mint egyéni cég

1894. évi

Z Á R S Z Á M A D Á S A.

Vagyon — Activa.

Zármérleg-számla 1894. — 1894. Bilanz-Conto.

Teher — Passiva.

Pénztári készlet 1894. év végével — Baarvorrath mit Ende 1894.	frt	frt	Alapítóke — Stammkapital	frt	81983.48
Váltó-tárca — Wechsel-Portefeuille	97624.—	5959.72	Tartalékalap — Reservefond		2849.62
Le a visszszámításb. levőt — Ab die in Reesc. sich befindenden	53582.—	44042.—	Betétek és tőkésített kamat — Einla- gen u. capitalisirte Zinsen.		9686.50
<i>Folyó és jelzálog-számla — Conto-Cor- rent u. Hypoteken Conto:</i>			Tiszta-nyeremény — Reingewinn		288.69
Ingtatlan birtokszámla — Realitäten C.	4000.—				
A község számlája — Conto Corr. der Gemeinde	33092.44				
Különböző számla — Verschied. Con- to Corr.	7714.13	44806.57			
		94808.29			94808.29

Tartozik — Soll.

Nyereség- és veszteség-számla 1894. — 1894. Gewinn- u. Verlust-Conto.

Követel — Haben.

Kölcsönbe vett tőke részlet törlesztés — An Annuitäts-Capital-Abzahlung	frt	frt	Kamatokban — Eingehobene Zinsen	frt	10149.41
<i>Kegyuri terhek — Patronats-Lasten:</i>		370.25	Különböző kisebb bevételek — Ver- schied. Div. Einnahmen	1657.45	
Plébános fizetése — Pfarrgehalt	1613.84		Le a fizetett kölcsön-visszszámítási és a betétek utáni kifizetett és tőkési- tett kamat — Ab an bezahlten Dar- lehen-Reesc. u. Einlage-Zinsen	9135.65	2671.21
Javítási és tatarozási költségek — Reparaturen	43.93				
Tűzkár elleni biztosítás — Feuer-Ver- sicherung	32.39	1690.16			
<i>Adó és illeték — Steuer u. Gebühren:</i>					
Adó és tőkekamatadó — Steuer und Capit. Zins Steuer	68.52				
Nyomatvány és irodai szerek — Druck- sorten u. Kanzlei-Requisiten	72.55				
Költségek — Spesen	27.37				
Póstaköltség — Postspesen	20.33	188.77			
Tiszta nyeremény — Reingewinn		288.69			
A könyvvivő fizetése — Gehalt des Buchhalters		133.34			
		2671.21			2671.21

Kelt Katalinfalván, 1894-ik évi december hó 31-én.

Az igazgatóság — Die Direction:

Hollinger János s. k. Putz József s. k. Stumpf Jakab s. k.
b. könyvelő. igazgató. pénzeszedő.
Johann Brunneht s. k. Schag Antal s. k. Kollinger János s. k. Meng Nikolausz s. k.
Globuschütz Péter s. k. Johann Schäffer s. k. Anton Zacharias s. k. Stumpf Michael s. k.

Tisztelt választmány! Van szerencsénk jelenteni, hogy a fenti zárszámadást, nyereség- és veszteség-számlát megvizsgáltuk és annak minden tételét a kereskedelmi törvény és az alapszabályok értelmében helyesen felállítottak találtuk, a miért is az igazgatóság részéről tett indítványhoz csatlakozunk és annak elfogadását ajánljuk.

Ezek után kérjük úgy az igazgatóság, mint részünkre a felmentvény megadását.

Kelt Katalinfalván, 1895. évi márczius hó.

Gehrter Ausschuss! Wir beehren uns Ihnen zu berichten dass wir die vorgelegte Bilanz und das Gewinn- und Verlust-Conto den Anforderungen des Handelsgesetzes und den Statuten entsprechend aufgestellt fanden und bestätigen auf Grund unserer gemachten Revision, dass die angeführten Posten mit den Geschäftsbüchern übereinstimmend gefunden wurden. Wir schliessen uns dem seitens der Direktion gemachten Vorschlage an und beantragen die Annahme derselben.

Schliesslich ersuchen wir, sowohl der Direktion als auch uns das Absolutorium ertheilen zu wollen.

Katalinfalva im März 1895.

A felügyelő bizottság — Der Aufsichtsrath:

Pessima Ede s. k.
elnök.
Maus Georg s. k. Nack Lajos s. k. Steyer Péter s. k. (279—2.1)